

[Ingolf Knudsen.]

som er udgangspunktet for mit indlæg, nemlig den påstand, at al undervisning er et samfundsanliggende. Det er i samfundets interesse, at retningslinjerne for al vor uddannelse bliver afstukket klart, hvad angår mål, indhold og metoder. Dette er et samfundsanliggende, og derfor kræver det politisk beslutning, og jeg har med glæde noteret mig, at adskillige ordførere i dag har givet udtryk for nøjagtig de samme synspunkter.

Hvad er det så, jeg mener med dette? Det enkle, at politikerne sammen med involverede parter må have formuleret den overordnede målsætning for vore uddannelser. Vi må have gennemtænkt og gennemdebatteret grundspørgsmål, som, hvor enkle de end lyder, kan være vanskelige nok at nå til en løsning på, nemlig hvorfor vi uddanner mennesker, hvad vi vil med vore uddannelser, hvorledes uddannelserne indbyrdes er forbundne, og hvorledes forholdet er til det omgivende samfund.

En sådan overordnet målformulering må føre over i lignende formuleringer for de enkelte fag, og disse formuleringer bliver selvfølgelig forskellige alt efter trin og retning. For basis- og mellemuddannelserne kan det vel udtrykkes således: et afgørende krav er almen faglig viden, med eftertryk på begge elementer, samt dette at undervisningen selvfølgelig bør være alsidig.

For de videregående uddannelser eller de uddannelser, der bygger ovenpå, altså de egentlige universitetsuddannelser, kan man sige, at i nogle fag er det tilsyneladende formålet at få en eksamen og kvalificere sig til en ledende stilling i samfundet, men det egentlige formål set fra samfundets synsvinkel må være at uddanne folk til at varetage visse funktioner i samfundet. I nogle fag fordres en vis viden og visse færdigheder, f. eks. tandlægefaget, i andre fag, f. eks. de tekniske og naturvidenskabelige, fordres en evne til at følge med i fagenes rivende udvikling. En højere uddannelse inden for disse fag er kun vellykket, når kandidaterne kan arbejde og følge med på egen hånd. Dermed er der defineret et uddannelsesniveau, der bestemmer uddannelsernes indhold. Desværre synes denne målsætning ikke så relevant for de samfundsfaglige uddannelser, der leverer en del af politi-

kerne og embedsmændene, og heri ligger måske årsagen til mange misforståelser.

Dette fører over i spørgsmålet: hvorfor er studietiderne så lange? Her må man skelne mellem de officielle og de faktiske studietider. Den gennemsnitlige studietid er ofte flere år længere end den officielle bl. a. på grund af studenternes erhvervsarbejde. En reduktion af studietiderne er altid mulig, men formålet med uddannelsen som netop defineret vil da ikke altid kunne opfyldes. Prisen for væsentlig kortere uddannelser er da efteruddannelser, som også koster penge. Den optimale studietid set fra samfundets synsvinkel er derfor ikke efter min opfattelse let at fastlægge.

For tiden søger man at skære ned på den officielle studietid, det vil sige på studiernes indhold. Samtidig har man imidlertid givet grønt lys for studieformer, der nedsætter effektiviteten af den tid, der er til rådighed. Denne udvikling har sin rod i en berettiget utilfredshed med den traditionelle udenadslæren af detaljer. Nu er man blot gået i den stik modsatte grøft. Traditionelle studier gav nemlig ikke megen træning i selvstændigt at anvende det lærte. Man har derfor introduceret projekter som studieform. I teorien skulle studenterne under udførelsen af et projekt blive klar over, hvilke teoretiske forudsætninger de manglede for at lave et tilfredsstillende arbejde. De skulle så, stadig i teorien, være motiveret til at kaste sig over lærebøger og håndbøger. Ud af en sådan uddannelse skulle man få kandidater, der ikke blot havde en tilfredsstillende faglig viden, men også var langt mere selvstændigt arbejdende end normale kandidater.

I praksis viser det sig at gå lidt anderledes. De bedste studenter vil måske nok erkende, at de ikke har faglige forudsætninger for at gennemføre projektet, men i stedet for at prøve at skaffe sig forudsætningerne prøver de at styre projektet ind på de områder, de mener at beherske, f. eks. ved at lægge hovedvægten på politiske aspekter. Der er ikke noget forbavsende i, at det går sådan. Jeg mener, der skal karakterstyrke til frivilligt at sætte sig ned og lære det mere trivielle lærebogsstof, der giver mulighed for senere at arbejde selvstændigt på en fagligt forsvarlig måde. Projekter må derfor følges efter eller følge med almindelige kurser.

Det er naturligt derefter at komme ind på